

Рябущиць Людмила Романівна
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Науковий керівник:
Шкабаріна Маргарита Андріївна
канд. пед. наук, доц. кафедри теорії та методики початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОГО ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Нині стан розвитку людства і суспільства в цілому вимагає від особистості високого рівня її загальної культури, моральних якостей і порозуміння між людьми, що є формуванням особистості нової людини, носія гуманістичних, толерантних ідей у системі суспільних відносин яке набуває значимості в загальному глобальному процесі інтеграції культур. У цих умовах, формування толерантності стає пріоритетним завданням педагогіки.

Сучасні реформи у закладах освіти спрямовані на формування загальнодоступної освіти для всіх дітей незалежно від їх стану здоров'я. Протягом останніх десятиліть спостерігається тенденція до збільшення кількості дітей з ООП, що потребують інклюзії. Інклюзивна освіта –перший крок до визнання ціннісної значимості і поваги до особистості кожної дитини, прийняття її індивідуальності й неповторності, забезпечення її подальшого повноцінного та гідного життя, тобто комплексний процес, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти всіх дітей, незалежно від їх індивідуальних особливостей, шляхом організації їх навчання у закладах загальної середньої освіти на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання.

Інклюзія – це забезпечення права відвідувати освітній заклад, адаптований до потреб дитини, у якому організоване освітнє середовище та надаються відповідні додаткові послуги, що приносять користь від спільного їх навчання зі здоровими однолітками. Освітнє середовище (оточення) має відповідати потребам і можливостям кожної дитини та забезпечувати адекватні умови для здобуття нею освіти на рівні з учнями її віку [1].

Ефективна та якісна інклюзія, може здійснюватися тільки лише з кваліфікованим супроводом. Педагог – основний організатор освітнього процесу в толерантному інклюзивному середовищі. Тільки емпатійна людина з високими моральними цінностями, що здатна до прощення, милосердя, доброти, компромісу, взаєморозуміння, терпима до чужих цінностей, культури та позицій – здатна виховувати толерантну особистість. Саме толерантність має бути основою педагогічного спілкування вчителя і учня, батьків і дітей, учня з нормо типовим розвитком та учня з вадами розвитку.

Серед основних завдань, що стоять перед Новою українською школою є виховання інноватора та громадянина, який вмiє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини, а отже і толерантно відноситься до осіб з освітніми потребами. Декларація принципів толерантності ЮНЕСКО характеризує толерантність як повагу, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, форм самовираження і прояву людської індивідуальності. Діти з ООП мають таке ж саме, гарантоване державними та міжнародними нормативами, право на якісну, доступну освіту, як і їхні однолітки. В реальному житті часто буває складно реалізувати ці права. Упереджене та стереотипне ставлення суспільства до таких осіб – одна із проблем над вирішенням якої працюють фахівці в галузі педагогіки, психології та соціології [2].

Завдання вчителів, працівників психологічної служби, соціальних педагогів, зрештою всіх учасників освітнього процесу та й кожного свідомого громадянина – підготувати до життя в суспільстві, створити умови та допомогти адаптуватися кожній дитині з особливими освітніми потребами, щоб жодна з них не відчувала себе зайвою, не бажаною та іншою. Виховання толерантності повинне починатися з дошкільного та молодшого шкільного віку. Можна виділити декілька аспектів виховання толерантного суспільства до осіб з особливими освітніми потребами: виховання дорослих та виховання дітей.

Виховання дорослих включає виховання педагогів та виховання батьків інших учасників освітнього процесу, адже саме вони зразок для наслідування.

Виховання дітей включає: виховання старшокласників, виховання учнів, де навчається дитина з особливими освітніми потребами, виховання інших учнів закладу освіти, припинення негативних реакцій одних дітей відносно інших. Лише спільними зусиллями педагогів та батьків можна виховати толерантне інклюзивне середовище Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кушнір Ю. В., Оверчук В. А. Особливості формування толерантного інклюзивного простору у навчальному закладі. *Наукові праці Вищого навчального закладу "Донецький національний технічний університет"*. Сер. : Педагогіка, психологія і соціологія. 2018. № 2. С. 63-66.

2. Турлак І. І. Формування толерантного інклюзивного середовища Нової української школи. *Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу: інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти* : зб. тез вист. учас. Регіонал. наук.-метод. семінару (м. Рівне, 19 трав. 2022 р.) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як: ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне : МEGУ, 2022. С. 92-94.